

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA UOKiK W POZNANIU

ul. Zielona 8, 61-851 Poznań

Tel. (0-61) 852-15-17, 852-77-50, Fax (0-61) 851-86-44

E-mail: poznan@uokik.gov.pl

Poznań, dnia 7 listopada 2014 r.

RPZ-411/5/13/AS

DECYZJA Nr RPZ 33/2014

I. Na podstawie art. 105 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) w związku z art. 83 oraz 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2007 r. Nr 50, poz. 331 ze zm.),

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

umarza się postępowanie antymonopolowe wszczęte z urzędu w związku z podejrzeniem stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, określonej w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającej na nadużywaniu przez Parafię Rzymskokatolicką pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych na cmentarzach parafialnych w Wolsztynie oraz w Komorowie k/Wolsztyna znajdujących się we władaniu tej Parafii poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na rynkach usług pogrzebowych na terenie ww. cmentarzy, w drodze uniemożliwiania przedsiębiorcom świadczącym usługi pogrzebowe wykonywania tych usług w pełnym zakresie, tj. łącznie z kopaniem grobów.

Uzasadnienie

W dniu 03 kwietnia 2013 r., w związku z informacją otrzymaną drogą elektroniczną w sprawie podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję przez Parafię Rzymskokatolicką pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie (dalej: „Parafia”), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: „Prezes Urzędu”) wszczął postępowanie wyjaśniające celem wstępnego ustalenia, czy na lokalnym rynku usług cmentarnych i pogrzebowych na cmentarzu parafialnym w Wolsztynie mogło dojść do naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w tym czy sprawa ma charakter antymonopolowy.

W związku z tym, że przeprowadzone postępowanie wyjaśniające dało podstawy do przypuszczenia, iż Parafia może stosować praktyki ograniczające konkurencję, Prezes Urzędu w dniu 28 sierpnia 2013 r. wszczął postępowanie antymonopolowe w związku z

podejrzeniem nadużywania przez Parafię Rzymskokatolicką pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie pozycji dominującej na lokalnych rynkach usług cmentarnych na cmentarzach parafialnych w Wolsztynie oraz Komorowie k/Wolsztyna znajdujących się we władaniu tej Parafii poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na rynku usług pogrzebowych na terenie ww. cmentarzy, polegające na uniemożliwianiu przedsiębiorcom świadczącym usługi pogrzebowe wykonywania na tych cmentarzach usług pogrzebowych w pełnym zakresie, łącznie z kopaniem grobów, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Równocześnie postanowieniem z tego samego dnia zaliczono w poczet dowodów w postępowaniu antymonopolowym całość materiałów zgromadzonych w toku postępowania wyjaśniającego prowadzonego pod sygnaturą RPZ-400/12/13/AS (k. 3 akt post. adm.).

Parafia skorzystała z możliwości ustosunkowania się do przedstawionych jej zarzutów i pismem z dnia 11 września 2013 r. oświadczyła, co następuje:

- „(...) wbrew poczynionym przez Organ ustaleniom brak jest podstaw do uznania, iż w stosunku do Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie istnieje podejrzenie nadużywania pozycji dominującej na lokalnym rynku usług cmentarnych na cmentarzach parafialnych w Wolsztynie i Komorowie znajdujących się we władaniu Parafii”;

- „(...) wbrew twierdzeniom zaprezentowanym przez Panią Dorotę Przybyłą, Parafia, tj. jej przedstawiciel czyli Proboszcz oraz inne upoważnione przez niego osoby nigdy nie utrudniały czy też uniemożliwiały kopania grobów jakimkolwiek podmiotom, w tym Firmie Pani [usunięto]”;

- „(...) zdziwienie budzą twierdzenia Pani Doroty Przybyła, gdyż nigdy nie była Ona nie tylko w biurze parafialnym Parafii, ale nadto nigdy w jakimkolwiek miejscu i w jakiegokolwiek formie nie zwróciła się do Parafii (Proboszcza) o umożliwienie jej kopania grobów czy też wyjaśnienia kwestii rzekomych trudności w kopaniu przez Nią grobów na cmentarzach parafialnych”;

- „(...) nigdy nie miała miejsca jakakolwiek rozmowa Proboszcza z panią Dorotą Przybyłą, tym samym Parafia nigdy nie ograniczała jakimkolwiek podmiotom świadczenia usług w postaci kopania grobów na podległych jej cmentarzach parafialnych, w tym Firmie Pani Przybyły”;

- „(...) od wielu miesięcy w gablocie przy Kościele oraz cmentarzu umieszczony jest aktualny i obowiązujący tekst Regulaminu cmentarzy”;

- „(...) wskazując na osobiste zaangażowanie Proboszcza w powstanie infrastruktury na cmentarzu (chodniki, kostka brukowa) oraz dbałość o zachowanie i renowację będących we władaniu Parafii obiektów i cmentarzy, pokrywanych ze środków parafialnych Proboszcz wyraża „wielki smutek” próbami pomawiania go o nadużywanie pozycji dominującej”.

Pismem z dnia 23 września 2014 r. Parafia została zawiadomiona o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości zapoznania się z aktami sprawy i złożenia dodatkowych wyjaśnień w terminie 7 dni od daty doręczenia niniejszego pisma (zawiadomienie zostało doręczone w dniu 25 września 2014 r.).

W toku postępowania Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Parafia pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie (dalej: „Parafia”) włada dwoma cmentarzami, tj. cmentarzem w Wolsztynie przy ulicy Lipowej oraz cmentarzem w Komorowie k/Wolsztyna (dalej: „cmentarze”). Parafia reprezentowana jest przez księdza proboszcza [usunięto], który działa przy pomocy Biura Parafialnego (dalej: „biuro parafialne”).

Dowód: pismo z dnia 29.04.2013r. (k. 19 - 20 akt post. adm.), pismo z dnia 07.08.2013r. (k. 42 - 43 akt post. adm.)

Na obu cmentarzach obowiązuje ten sam „Regulamin” oraz „Instrukcja postępowania dla zakładów pogrzebowych świadczących usługi pogrzebowe na terenie cmentarza parafialnego Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie” (dalej: „Instrukcja”).

Zgodnie z Regulaminem znajdującym się w aktach sprawy, który był zamieszczony jeszcze w dniu 3.04.2013r. na stronie internetowej http://www.cmentarzwolsztyn.pl/regulamin_cmentarza_2.html „(...) nadzór nad cmentarzem i jego administrację sprawuje ks. Proboszcz” - dalej: „Regulamin 1”. Zgodnie natomiast z Regulaminem (dalej: „Regulamin 2”), który został przedłożony przez Parafię pismem z dnia 29.04.2013r. w odpowiedzi na wezwanie do przekazania m.in. aktualnego regulaminu „Kwestie formalno-prawne i administracyjne dotyczące cmentarza rozpatruje i realizuje ks. Proboszcz”. Pismem z dnia 7.08.2013r. Parafia oświadczyła, że niektóre postanowienia Regulaminu uległy zmianie nie precyzując przy tym, kiedy to nastąpiło (zmianie uległy pkt 1, pkt 4, pkt 5, pkt 6, pkt 7, pkt 8, pkt 9, pkt 12, pkt 13).

Dowód: pismo z 7.08.2013 r. (k. 42 - 43 akt post. adm.)

Zgodnie z pkt 7 Regulaminu 1, „kopanie grobów i ekshumacje dozwolone są przez osoby wskazane przez administratora cmentarza”, natomiast zgodnie z pkt 7 Regulaminu 2 „kopanie grobów i ekshumacje dozwolone są przez podmioty uprawnione do tego typu czynności, za uprzednim poinformowaniem Administracji oraz podmiotów zarządzających cmentarzem”. W świetle wyjaśnień zawartych w piśmie z dnia 11.10.2013r., ww. zmiany dokonane w Regulaminie 2 nastąpiły „ponad rok temu, co znalazło odzwierciedlenie w treści Regulaminu umieszczonego w gablocie przykościelnej i przycmentarnej”. Natomiast, aktualizacja tekstu na stronie internetowej „nastąpiła w terminie późniejszym tj. około kwietnia 2013r.”

Dowód: wydruk z dnia 3.04.2013r. ze strony internetowej http://www.cmentarzwolsztyn.pl/regulamin_cmentarza_2.html (k. 8. akt post. adm.), pismo z dnia 29.04.2013r. (k. 19 - 20 akt post. adm.), pismo z dnia 7.08.2013r. (k. 42 - 43 akt post. adm.), pismo z dnia 11.10.2013r. (k. 64 - 65 akt post. adm.), Regulamin stanowiący załącznik do pisma z dnia 29.04.2013r. (k. 21 -22 akt post. adm.)

Zarządcą cmentarzy jest firma „Telepromocja Bożena Szczepaniak”, adres: 5 stycznia 43, 64-200 Wolsztyn (adres dodatkowych miejsc wykonywania działalności: Rynek 5, 64-200 Wolsztyn) - dalej: „Zarządca”, „Telepromocja”, „Bożena Szczepaniak”. Zasady współpracy pomiędzy Parafią a Zarządcą określa aneks z dnia 4.08.2008r. do umowy z dnia 1.08.2008r. (zgodnie z pismem z dnia 7.08.2013r. aneks ten *de facto* stanowi nową umowę i obowiązuje od dnia 4.08.2008r. Umowa z dnia 1.08.2008r. obowiązywała jedynie 4 dni, tj. od 1 do 4.08.2013r..

Zgodnie z postanowieniami zawartymi w ww. umowie, zarząd przekazany zarządcy przez administratora obejmuje „realizację oraz nadzór nad realizacją warunków i zasad postępowania przed jak i w trakcie wykonywania usług pogrzebowych na terenie cmentarza parafialnego przez przedsiębiorców pogrzebowych oraz dbanie o czystość i porządek na cmentarzach”. Poza tym „opłaty uiszczanie przez przedsiębiorców pogrzebowych za korzystanie z terenu, infrastruktury oraz urządzeń znajdujących się na cmentarzach i stanowiących własność

Administradora pobierane są przez Administratora w siedzibie Biura Parafialnego". Zarządca część swoich obowiązków zarządczych, tj. realizację oraz nadzór nad realizacją warunków i zasad postępowania przed jak i w trakcie wykonywania usług pogrzebowych na terenie cmentarzy parafialnych w ramach odrębnej umowy podzlecił firmie Usługi Pogrzebowe Szczepaniak Wiesław.

Dowód: pismo z dnia 29.04.2013r. (k. 19 - 20 akt post. adm.), pismo z dnia 07.08.2013r. (k. 42 - 43 akt post. adm.), aneks do umowy z dnia 1.08.2008 (k. 44 akt post. adm.)

Zasady wykonywania usług pogrzebowych na ww. cmentarzach reguluje oprócz ww. regulaminu, także ww. „Instrukcja postępowania dla zakładów pogrzebowych świadczących usługi pogrzebowe na terenie cmentarza parafialnego Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie”. Zgodnie z § 2 ust. 1 Instrukcji, „wykonawcy, którzy zamierzają świadczyć usługi pogrzebowe na terenie w/w cmentarzy parafialnych zobowiązani są do zgłoszenia tego faktu nadzorcy cmentarza, tj. Firmie „Usługi Pogrzebowe” Wiesław Szczepaniak”.

Dowód: pismo z dnia 29.04.2013r. wraz z załącznikami (k. 19 - 24 akt post. adm.)

Na cmentarzach znajdujących się we władaniu Parafii usługi pogrzebowe świadczą następujące podmioty:

- „Usługi pogrzebowe, sprzedaż trumien, przewóz zwłok Szczepaniak Wiesław” adres: Rynek 5, 64-200 Wolsztyn – dalej: „Wiesław Szczepaniak”;
- „Usługi pogrzebowe Mieczysław Szczepaniak”, adres: Rynek 5, 64-200 Wolsztyn – dalej: „Mieczysław Szczepaniak”;
- „Telepromocja Bożena Szczepaniak”, adres: 5 stycznia 43, 64-200 Wolsztyn (adres dodatkowych miejsc wykonywania działalności: Rynek 5, 64-200 Wolsztyn);
- „Produkcja trumien - usługi pogrzebowe Dorota Przybyła”, adres: Lipowa 15B, 64-200 Wolsztyn – dalej: „Dorota Przybyła”;
- oraz przedsiębiorca z miejscowości Swarzędz (Parafia nie dysponuje danymi tego przedsiębiorcy).

Wiesław Szczepaniak oraz Bożena Szczepaniak są małżeństwem, natomiast Mieczysław Szczepaniak jest ojcem Wiesława Szczepaniaka.

Parafia oświadczyła, że nie dysponuje umowami z przedsiębiorstwami pogrzebowymi w zakresie wykonywania usług pogrzebowych.

Dowód: pismo z dnia 29.04.2013r. (k. 19 - 20 akt post. adm.)

Na cmentarzach znajdujących się we władaniu Parafii w 2012 roku odbyło się [usunięto] pogrzebów, a w 2013r. [usunięto] pogrzebów. Tabela 1 zawiera zestawienie przedstawiające, ile pogrzebów w 2012 i 2013 roku zostało zorganizowanych przez poszczególnych przedsiębiorców oraz ile razy dany przedsiębiorca dokonał czynności kopania grobów na tych cmentarzach.

W 2012 roku czynność kopania grobów wykonywali [usunięto]. Dorota Przybyła w 2012 roku na [usunięto] zorganizowanych pogrzebów [usunięto] kopania grobów [usunięto]. Zgodnie z oświadczeniem Parafii z dnia 27.01.2014r., w 2013 r. firma Doroty Przybyły zorganizowała [usunięto] pogrzebów, przy czym [usunięto] razy wykonała czynność kopania grobów. Natomiast zgodnie z pismem Doroty Przybyły z dnia 18.02.2014r., w 2013r.

na ww. cmentarzach [usunięto] czynności kopania grobów. Rozbieżność powstała wskutek uwzględnienia jako „kopania grobu” w odniesieniu do Doroty Przybyły przypadków umieszczenia trumny w istniejącym uprzednio grobowcu.

Tabela. 1

Nazwa przedsiębiorcy świadczącego usługi pogrzebowe	Ilość pogrzebów zorganizowanych przez danego przedsiębiorcę na cmentarzach parafialnych będących we władaniu Parafii pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie		Ile razy dany przedsiębiorca dokonał czynności kopania grobów* na cmentarzach parafialnych będących we władaniu Parafii pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie	
	2012r.	2013r.	2012r.	2013r.
Usługi Pogrzebowe Wiesław Szczepaniak				
Usługi pogrzebowe Dorota Przybyła (wcześniej: Usługi Pogrzebowe Kazimierz Przybyła)				
Usługi Pogrzebowe Mieczysław Szczepaniak				
Telepromocja Bożena Szczepaniak				
Przedsiębiorca z miejscowości Swarzędz				
Suma				

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji udzielonych przez Parafię

Dowód: pismo Parafii z dnia 29.04.2013r. (k. 20 akt post. adm.), pismo Parafii z dnia 05.07.2013r. (k. 34 - 35 akt post. adm.), pismo Parafii z dnia 11.10.2013r. (k. 75 - 78 akt post. adm.), pismo D. Przybyły z dnia 18.02.2014r. (k. 124 akt post. adm.), pismo Parafii z 27.01.2014r. (k 120 akt post. adm.)

Na obu cmentarzach parafialnych pobierane są następujące opłaty:

- pokładne 1 rok – 35 zł,
- udostępnienie kaplicy cmentarnej – 100 zł,
- wjazd na teren cmentarza – 20 zł,
- korzystanie z infrastruktury cmentarza – 400 zł.

Przedsiębiorców organizujących ceremonię pogrzebową obciąża tylko ostatnia opłata, płatna w biurze parafialnym. Pozostałe uiszczają rodziny zmarłych.

Dowód: pismo z dnia 12.06.2013r. (k. 30 akt post. adm.), zeznania [usunięto] (k. 147 akt adm.), pismo z 31.03.2014r. (k. 266 akt adm.), pokwitowania dla Bożeny Szczepaniak (k. 364 – 368 akt adm.)

* Przy założeniu, że na jeden pogrzeb przypada jedna czynność kopania grobu,

Dorota Przybyła w piśmie z dnia 23.07.2013r. wyjaśniła, że na żadnym z cmentarzy znajdujących się we władaniu Parafii nie wykonuje czynności kopania grobów, ponieważ w biurze parafialnym została poinformowana o tym, że czynności te będzie wykonywała inna firma pogrzebowa. Według Doroty Przybyły, „istnieje uprzywilejowanie drugiego zakładu pogrzebowego polegające na tym, że realizuje usługi pogrzebowe w zakresie pełnym, natomiast ograniczenie mojej działalności tylko do usługi pogrzebowej bez kopania grobu powoduje, że część osób załatwiających w moim zakładzie formalności pogrzebowe na wiadomość o tym, że kopanie grobu muszą załatwić w drugiej firmie rezygnuje w całości z usługi pogrzebowej w moim zakładzie na rzecz drugiej firmy pogrzebowej.” Zgodnie z pismem z dnia 17.10.2013r., Dorota Przybyła w 2012 roku podejmowała ustne starania o wykonywanie usług kopania grobów na ww. cmentarzach podczas organizowanych przez siebie pogrzebów - rozmowy prowadzone były z księdzem proboszczem [usunięto] w biurze parafialnym Parafii pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie. W toku tych rozmów ksiądz proboszcz miał poinformować Dorotę Przybyłą, że kopanie grobów na cmentarzach parafialnych wykonywać będzie wyłącznie firma Pana Szczepaniaka.

Dowód: pismo z dnia 23.07.2013r. (k. 39 akt post. adm.), pismo z dnia 17.10.2013r. (k. 71 akt post. adm.)

Parafia konsekwentnie zaprzeczała powyższym twierdzeniom Pani Przybyły. Z zeznań świadków [usunięto], jej ojca [usunięto], który jako pełnomocnik pomaga córce w prowadzeniu zakładu pogrzebowego oraz wyjaśnień przesłuchiwanego w charakterze strony [usunięto] wynika, iż rzeczywiście spotkanie pomiędzy księdzem proboszczem a Dorotą Przybyłą nie miało miejsca. Natomiast w 2011 r. w biurze parafialnym odbyło się spotkanie księdza proboszcza z [usunięto] oraz jego żoną. Inicjatorem spotkania był ksiądz proboszcz, który telefonicznie zaprosił [usunięto] do biura parafialnego aby omówić warunki partycypowania Państwa [usunięto] w kosztach utrzymania cmentarza. Do żadnych ustaleń nie doszło jednak. Dopiero po trzech latach, na początku 2014 r. Dorota Przybyła spotkała się z księdzem oraz wystąpiła z pisemną prośbą o wyrażenie zgody na kopanie grobów na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie. W odpowiedzi z dnia 7.02.2014 r. ksiądz wskazał, iż wyraża zgodę na kopanie grobów po akceptacji instrukcji postępowania dla zakładów pogrzebowych oraz po uprzednim, tj. przed przystąpieniem do czynności, uiszczeniu opłaty za korzystanie z terenu, infrastruktury i urządzeń znajdujących się na cmentarzach w kwocie 400 zł.

Dowód: zeznania świadków (k. 145 - 147 i 470 - 472 akt adm.), pismo Doroty Przybyły z 6.02.2014 r., pismo Parafii z 7.02.2014 r. (k. 151 i 152 akt adm.)

Na stronie internetowej cmentarza parafialnego w zakładce „Porady”, pod śródtytułem „Jeśli zmarła bliska osoba i zgon nastąpił w domu, należy przede wszystkim:” zamieszczono informację o treści:

Zadzwoń pod jeden z wybranych całodobowych numerów telefonów
- Szczepaniak, Rynek 5, (0 58) 384 26 61
- Przybyła, Lipowa 15b, (0 68) 384 29 34

Dowód: wydruk ze strony internetowej (k. 479 akt adm.)

Prezes Urzędu zważył co następuje:

I.

Dla uznania, iż sprawa posiada charakter antymonopolowy niezbędne jest stwierdzenie, czy doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju konkurencji, ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk monopolistycznych i ochrona interesów konsumentów. Ustawa ta znajduje więc zastosowanie tylko wówczas, gdy zostaje zagrożony bądź też naruszony interes publiczny polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku, będąc, w odniesieniu do przedsiębiorców, narzędziem chroniącym konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów zabezpieczającym ich interesy. Działaniami, które godzą w tak pojętą konkurencję będą tylko takie działania, które naruszają sferę interesów szerszego kręgu uczestników rynku, a więc nie dotyczą sytuacji pojedynczego przedsiębiorcy, lecz zaburzeń na rynku, rozumianych jako negatywne zjawiska zaburzające jego prawidłowe działanie. Takie stanowisko prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, m.in. w wyrokach z dnia 28.05.2001r. (sygn. akt XVII Ama 82/00) i z dnia 4.07. 2001 r. (sygn. akt XVII Ama 108/00). Znalazło ono również potwierdzenie w orzeczeniach Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 29.05.2001 r. (sygn. akt I CKN 1217/98) stwierdził, że publiczny charakter ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów powoduje, iż znajduje ona zastosowanie tylko wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Każde bowiem działanie wymierzone w mechanizm konkurencji godzi w interes publiczny w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 r., III SK 40/07, OSNP 2009/19-20/272). „Rynek funkcjonować może prawidłowo wówczas, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Ustawa chroni zatem konkurencję jako zjawisko o charakterze instytucjonalnym” (Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2001 r., sygn. akt I CKN 1271/98).

Zachowanie przedsiębiorców należy oceniać z punktu widzenia celów ustawodawstwa antymonopolowego, a mianowicie, gdy może ono wywołać skutki w postaci wpływu na ilość, jakość, cenę towarów lub zakres wyboru dostępny konsumentom lub innym nabywcom (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16.10.2008 r., sygn. akt III SK 2/08). Ochrona konkurencji, jako mechanizmu funkcjonowania gospodarki, dokonywana jest nie tylko ze względu na interes innych przedsiębiorców, którzy wskutek stosowania praktyk antykonkurencyjnych pozbawieni są możliwości skutecznego konkurowania na rynku. Praktyki ograniczające konkurencję godzą w ostatecznym wymiarze w interes odbiorców, a tym samym w dobrobyt konsumenta (ang. *consumer welfare*), poprzez pozbawienie odbiorców końcowych korzyści wynikających z konkurencji takich jak: większy wybór, lepsza jakość, niższe ceny oraz większa innowacyjność produktów i usług oferowanych na rynku (Decyzja Prezesa Urzędu z 2.11.2010 r. nr RPZ 26/2010; Decyzja Prezesa Urzędu z 15.06.2011 r. nr RPZ 7/2011; Decyzja Prezesa Urzędu z 25.07.2011 nr DOK 6/2011)¹.

Parafii zarzucono stosowanie praktyki określonej w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, tj. nadużywanie pozycji dominującej na lokalnym rynku usług pogrzebowym na cmentarzach parafialnych w Wolsztynie i Komorowie poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na rynku usług pogrzebowych na terenie ww. cmentarzy. Praktyka ta ma charakter antykonkurencyjny i w tym konkretnym przypadku miała przejawiać się

---

¹ Decyzja Prezesa Urzędu nr RPZ-37/2011 z dnia 23.12.2011r.

uniemożliwianiem przedsiębiorcom świadczącym usługi pogrzebowe wykonywania na tych cmentarzach usług pogrzebowych w pełnym zakresie, tj. łącznie z kopaniem grobów.

Wymaga podkreślenia, iż z zasady tego rodzaju ograniczenie prowadzi do zmniejszenia konkurencyjności usług świadczonych przez zakład pogrzebowy, który nie jest uprawniony do przeprowadzenia ceremonii pochówku w pełnym zakresie (tj. wraz z wykopaniem grobu). Uprzywilejowany przedsiębiorca, który może zaoferować kompleksową usługę pogrzebową zyskuje przewagę nad innymi zakładami pogrzebowymi nie posiadającymi takich możliwości. Stwarza to niebezpieczeństwo, iż poprzez kształtowanie poziomu opłat za kopanie grobów, dla innych przedsiębiorców mogą powstawać bariery dostępu do rynku usług pogrzebowych. Ponadto konsument, który zamierza skorzystać z usług innego podmiotu niż firma uprawniona do wykopania grobu, zmuszony jest nawiązywać współpracę z przedsiębiorcą upoważnionym do wykonania tego rodzaju czynności, co najprawdopodobniej pociąga za sobą znaczące zwiększenie kosztów ceremonii pochówku, a przez to wpływa na atrakcyjność z punktu widzenia konsumentów oferty przedsiębiorcy dyskryminowanego.

Biorąc pod uwagę powyższe okoliczności, w ocenie Prezesa Urzędu zaistniały podstawy do wszczęcia postępowania antymonopolowego.

II.

Dla postawienia określonemu podmiotowi zarzutu naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów niezbędne jest wykazanie następujących przesłanek:

- podmiot ten musi być przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
- musi posiadać pozycję dominującą na rynku właściwym;
- podmiot ten dopuścił się nadużycia pozycji dominującej poprzez przeciwdziałanie ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji (art. 9 ust. 1 i 2 pkt 5).

Zgodnie z rozszerzoną definicją przedsiębiorcy zawartą w art. 4 pkt 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ilekroć w tej ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 z późn. zm.), a także osobę fizyczną, osobę prawną, jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie, jako podmiot organizujący i świadczący usługi o charakterze użyteczności publicznej na cmentarzach parafialnych będących w jej władaniu, jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Parafia zresztą tej okoliczności nie kwestionowała, dlatego podnieść tylko należy, iż przyznanie Parafii cech „przedsiębiorcy” opiera się w niniejszej sprawie na wystąpieniu przesłanki w postaci „organizowania lub świadczenia usług o charakterze użyteczności publicznej”. Usługą taką jest zaspokajanie potrzeb zbiorowych społeczeństwa, a do takich zaliczyć należy prawo do pochowania zwłok. Mimo iż krąg odbiorców wyznaczany jest pewnymi kryteriami, takimi jak np. wyznanie (ww. usługi kierowane są do członków społeczności rzymskokatolickiej), nie oznacza to, że dotyczą jednostki, bądź ściśle wyodrębnionej grupy. Mimo pewnych ograniczeń dokładne określenie liczby odbiorców usług nie jest możliwe. Podobne

stanowisko wyrażał również Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, m.in. w wyroku z dnia 12.01.2006 r., sygn. akt XVII AmA 105/04.

III.

Praktyki ograniczające konkurencję ujawniają się na rynku właściwym.

Art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów definiuje rynek właściwy jako rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Na rynek właściwy składa się rynek produktowy oraz rynek geograficzny.

Czynności związane z pochówkiem zmarłych można podzielić na usługi cmentarne i pogrzebowe. Rynek usług cmentarnych i rynek usług pogrzebowych to odrębne rynki produktowe, pomimo tego, że są ze sobą funkcjonalnie powiązane. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Prezesa Urzędu oraz Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (np. wyroki z dnia 25 września 2000r. sygn. akt XVII Ama 76/99, z dnia 14 lipca 1999r. sygn. akt XVII Ama 28/99, z dnia 5 marca 2003r. sygn. akt XVII Ama 49/02), rynek usług cmentarnych obejmuje wszelkie czynności związane z utrzymaniem cmentarza oraz jego funkcjonowaniem tj. usługi takie jak określenie miejsca pochówku, parametrów technicznych grobu i zasad wykonywania prac oraz z utrzymaniem czystości i porządku na cmentarzu. Rynek usług cmentarnych jest, co do zasady, rynkiem niekonkurencyjnym. Natomiast rynek usług pogrzebowych obejmuje m.in. takie czynności jak: sprzedaż trumien i akcesoriów pogrzebowych, przygotowanie zwłok do pogrzebu, wykopanie grobu, transport zwłok i asysta pogrzebowa, utrzymanie grobu oraz ekshumacja. Rynek usług pogrzebowych, co do zasady, winien być rynkiem w pełni konkurencyjnym.

Parafia funkcjonuje na pierwszym z wymienionych rynków, czyli na rynku usług cmentarnych - wykonuje bowiem, bezpośrednio lub pośrednio przez zarządcę, czynności związane z utrzymaniem cmentarza oraz jego funkcjonowaniem np. poprzez wyznaczenie miejsca pochówku, czy też pobieranie opłat za korzystanie z terenu, infrastruktury oraz urządzeń znajdujących się na cmentarzach, za poruszanie się pojazdami mechanicznymi lub za utrzymanie cmentarzy..

Pod względem geograficznym zarówno rynek usług cmentarnych, jak i rynek usług pogrzebowych mają zasięg lokalny.

O ile, zdaniem Prezesa Urzędu, rynkiem geograficznym dla rynku usług pogrzebowych jest zwykle rynek danej miejscowości, czy też gminy, gdyż zlecniodawcy do wykonania tego rodzaju usługi poszukują zazwyczaj wykonawców z najbliższej okolicy, to zdefiniowanie granic rynku geograficznego dla rynku usług cmentarnych jest bardziej złożone.

Kwestią przesądającą o zdefiniowaniu granic rynku geograficznego dla rynku usług cmentarnych jest substytutywność po stronie popytu. Chodzi mianowicie o rozstrzygnięcie, czy z punktu widzenia statystycznego zlecniodawcy poszczególne cmentarze w danej miejscowości są względem siebie substytucyjne, a ich zarządcy pomiędzy sobą konkurują. W ocenie Prezesa Urzędu z doświadczenia życiowego wynika, iż o wyborze miejsca pochówku w niewielkim stopniu decydują względy konkurencji pomiędzy poszczególnymi administratorami. Wybór cmentarza jest w zasadniczej mierze determinowany szczególnymi względami takimi jak: wola osoby zmarłej, wyznaniowy charakter cmentarza, czy też posiadanie grobów innych osób bliskich. Powyższe względy przesądzają o tym, iż nawet poszczególne cmentarze w danej miejscowości są względem siebie tylko w niewielkim

stopniu substytucyjne. Zatem rynkiem geograficznym dla rynku usług cmentarnych jest obszar danego cmentarza, co znalazło również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów np. wyrok z dnia 14 lipca 1999r. sygn. akt XVII Ama 28/99, czy też wyrok z dnia 4 stycznia 2008r. sygn. akt XVII Ama 72/07.

Parafia posiada na rynkach usług cmentarnych na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie pozycję dominującą w rozumieniu art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zgodnie bowiem z tym przepisem, przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów. Domniemywa się jednocześnie, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku właściwym przekracza 40%. Parafia, jako administrator, ww. cmentarzy, działa w ramach naturalnego monopolu. Wynika to bowiem z charakteru usług cmentarnych, które mogą być świadczone wyłącznie przez administratora danego cmentarza.

Natomiast na rynkach usług pogrzebowych na ww. cmentarzach, będących funkcjonalnie i organizacyjnie połączonymi z ww. rynkami usług cmentarnych, usługi pogrzebowe świadczone są przez co najmniej kilka podmiotów, tj. Dorotę Przybyłą; Wiesława, Mieczysława oraz Bożenę Szczepaniak prowadzących działalność gospodarczą pod tym samym adresem oraz sporadycznie przez przedsiębiorcę z miejscowości Swarzędz (Parafia nie dysponuje danymi tego przedsiębiorcy).

IV.

W myśl art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku polegające na przeciwdziałaniu ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji. Praktyka określona w art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów może wywoływać skutki antykonkurencyjne zarówno na rynku zmonopolizowanym przez danego przedsiębiorcę, jak również na innych rynkach funkcjonalnie i organizacyjnie połączonych ze sobą, na które może on wpływać ze względu na posiadaną pozycję na rynku pierwszym (vide wyrok SOKiK z 29.06.2007r., sygn. XVII Ama 14/06).²

Obowiązek niestwarzania barier do powstania bądź też rozwoju konkurencji, ciąży nie tylko na organach administracji państwowej, ale także na przedsiębiorcach działających na rynku, a stosowanie m.in. przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów ma zapewnić prawidłowe funkcjonowanie wszystkich rynków. Zadanie to jest w szczególności ważne w przypadku rynku, na którym działa przedsiębiorca, którego pozycja rynkowa pozwala na negatywne oddziaływanie na strukturę rynku i warunki jego funkcjonowania. W takim przypadku ograniczenie dostępu do rynku lub też utrudnienie rozwoju konkurencji, może wywoływać skutki zarówno na rynku, na którym przedsiębiorca ten posiada pozycję dominującą, jak i na rynkach z nim powiązanych, na które może on wpływać ze względu na silną pozycję, jaką posiada na rynku zdominowanym. Dzieje się tak, gdy sfera aktywności przedsiębiorców chcących działać na rynku w warunkach konkurencji powiązana jest bezpośrednio lub pośrednio z rynkami, na których dominującą pozycję posiada inny przedsiębiorca. Wtedy też przedsiębiorca posiadający pozycję dominującą na jednym rynku może dyktować warunki na innym powiązanim z nim rynku, tak jak np. w przypadku rynku usług cmentarnych i pogrzebowych, które są ze sobą funkcjonalnie powiązane. Stąd

---

² Decyzja Prezesa Urzędu nr RPZ-37/2011 z dnia 23.12.2011r.

też w przypadku, gdy przedsiębiorca posiadający pozycję dominującą na rynku, w sposób nieuzasadniony ogranicza lub też utrudnia dostęp do tego rynku lub też rynku z nim powiązanego, musi się liczyć z tym, że takie działanie będzie uznane przez Prezesa Urzędu za praktykę ograniczającą konkurencję na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Tym samym, na mocy art. 9 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy zakazane jest zarówno ograniczanie dostępu do rynku właściwego, jak i stwarzanie innym przedsiębiorcom mniej korzystnych warunków funkcjonowania na tym rynku, niż z niezakłóconej konkurencji.³

Parafia, jako podmiot posiadający pozycję dominującą na rynkach usług cmentarnych na cmentarzach parafialnych w Wolsztynie oraz w Komorowie k/Wolsztyna ma obowiązek określić zasady wykonywania usług pogrzebowych na tych cmentarzach w taki sposób, by po pierwsze, nie wpływały one negatywnie na warunki konkurencji panujące na rynkach usług pogrzebowych będących funkcjonalnie i organizacyjnie połączonymi z ww. rynkami usług cmentarnych, a po drugie, nie dyskryminowały żadnego przedsiębiorcy chcącego świadczyć ww. usługi.

Istotą zarzutu postawionego Parafii było niewłaściwe wykonywanie tego obowiązku poprzez uniemożliwianie podmiotom innym niż Wiesław, Mieczysław oraz Bożena Szczepaniak świadczenie usług pogrzebowych w pełnym zakresie, tj. łącznie z kopaniem grobów i naruszenie w ten sposób zakazu, o którym mowa w art. 9 ust 2 pkt 5 ww. ustawy, przeciwdziałając ukształtowaniu się warunków niezbędnych do powstania bądź rozwoju konkurencji na rynkach usług pogrzebowych na ww. cmentarzach. W rzeczy samej, w tym konkretnym przypadku, zachowanie Parafii skierowane było przeciwko zakładowi pogrzebowemu Doroty Przybyły, bo tylko ten zakład, oprócz zakładów Państwa Szczepaniaków, regularnie świadczy usługi pogrzebowe na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie.

Podstawą faktyczną zarzutu sformułowanego wobec Parafii były wyjaśnienia Doroty Przybyły, która podejmowała ustne starania o wykonywanie usług kopania grobów na ww. cmentarzach podczas organizowanych przez siebie pogrzebów - rozmowy prowadzone były z księdzem proboszczem [usunięto] w biurze parafialnym. W toku tych rozmów ksiądz proboszcz miał poinformować Dorotę Przybyłą, że kopanie grobów na cmentarzach parafialnych wykonywać będzie wyłącznie firma Pana Szczepaniaka. Wyjaśnienia te uprawdopodobniały dane liczbowe dotyczące przeprowadzonych pochówków na cmentarzach parafialnych oraz podmiotów wykonujących usługę kopania grobów.

Przeprowadzone w toku postępowania antymonopolowego dowody nie pozwalają jednak na stwierdzenie stosowania przez Parafię praktyk ograniczających konkurencję.

Przede wszystkim wymaga podkreślenia, iż ani obie wersje Regulaminu cmentarza ujawnione w postępowaniu, ani Instrukcja dla zakładów pogrzebowych świadczących usługi pogrzebowe na terenie cmentarzy parafialnych Parafii Rzymskokatolickiej pw. NMP Niepokalanie Poczętej w Wolsztynie, ani wreszcie umowa Parafii z Bożeną Szczepaniak z dnia 4 sierpnia 2008 r. nie zawierają postanowień, w świetle których na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie istniałby zakaz kopania grobów dla innych poza Państwem Szczepaniakami zakładów pogrzebowych. Dlatego dla rozstrzygnięcia, czy zakaz ten rzeczywiście funkcjonował w praktyce kluczowe są zeznania świadków [usunięto] i [usunięto], zeznania strony [usunięto] oraz [usunięto] na rozprawach w dniach 19 marca oraz 17 czerwca 2014 r.

---

³ Decyzja RKT-13/2013 z dnia 24.06.2013r

Z zeznań świadków [usunięto] i [usunięto] oraz księdza proboszcza, w zakresie w jakim są one ze sobą zgodne wynika, iż w okresie poprzedzającym wszczęcie postępowania miało miejsce tylko jedno spotkanie w biurze parafialnym, które odbyło się w 2011 r. Jego uczestnikiem nie była Dorota Przybyła lecz jej rodzice. Spotkanie zainicjował ksiądz proboszcz, który telefonicznie zaprosił [usunięto], aby omówić warunki partycypowania Państwa [usunięto] w kosztach utrzymania cmentarza. Co do przebiegu spotkania zeznania już się różnią. Według [usunięto], ksiądz proboszcz domagał się opłat za korzystanie z cmentarza bez usługi kopania grobów, w związku z czym świadek zobowiązał się płacić 200 zł od pogrzebu, natomiast [usunięto] zeznał, iż spotkanie było krótkie ponieważ się spieszył i prosił o przybycie jeszcze raz, wskazał ponadto, iż „moją intencją było usiąść z [usunięto] i ustalić warunki”. Do tego spotkania, w którym wzięła już udział Dorota Przybyła doszło dopiero na początku 2014 r. Jego uczestnicy zgodnie potwierdzili, że warunkiem kopania grobów na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie jest uiszczenie opłaty 400 zł, na co [usunięto] nie przystali. Pomiędzy spotkaniem w 2011 r. a spotkaniem na początku 2014 r. ani Dorota Przybyła, ani [usunięto] nie rozmawiali z księdzem proboszczem na temat kopania grobów. W tym okresie nie uiszczali także opłat za korzystanie z cmentarza poza kwotą 1.400 zł zapłaconą w 2011 r., która wedle [usunięto] była opłatą za 7 pogrzebów bez kopania grobów, zaś według księdza proboszcza wkładem w kostkę brukową instalowaną na cmentarzu w Wolsztynie.

W ocenie Prezesa Urzędu, zeznania świadków, całkowicie podważają wiarygodność wyjaśnień Doroty Przybyły przekazywanych w toku postępowania wyjaśniającego, iż czyniła starania o umożliwienie jej świadczenia usług na cmentarzach Parafii wraz z kopaniem grobu, które okazały się bezskuteczne z uwagi na wyłączność przyznaną w tym zakresie Państwu Szczepaniakom. W rzeczywistości, zebrane dowody prowadzą do wniosku, że przyczyną niewykonywania tej usługi przez zakład pogrzebowy Doroty Przybyły był brak uzgodnienia warunków z Parafią, a w rzeczy samej odmowa uiszczenia kwoty 400 zł za każdy pogrzeb tytułem opłaty za korzystanie z infrastruktury cmentarza. Co więcej, to Parafia przejawiała więcej inicjatywy w uregulowaniu tej kwestii bo to przecież ksiądz proboszcz zainicjował spotkanie z Państwem [usunięto] w 2011 r. W kontekście zeznań [usunięto] oraz [usunięto], którzy zgodnie podawali, iż ww. opłata w kwocie 400 zł obowiązuje już od ok. 5 lat (do akt postępowania złożona została ponadto dokumentacja potwierdzająca uiszczenie tych opłat w za lata 2013 - 2014) należy dać wiarę zeznaniom [usunięto], iż poza koniecznością poniesienia opłat nie istnieją żadne inne warunki, których spełnienie umożliwia świadczenie usług pogrzebowych wraz z kopaniem grobu przez każdy zakład pogrzeby.

Nieodzowne jest w tym miejscu wskazanie, iż utrzymanie cmentarza w należyтым stanie wiąże się z koniecznością poniesienia określonych kosztów. Ponadto właściciel rzeczy ma prawo pobierania pożytków i innych dochodów z rzeczy, co znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 140 k.c. (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 21.01.1998 r. sygn. XVII Ama 51/97). Z tych powodów, żądanie przez właściciela cmentarza od przedsiębiorców pogrzebowych, którzy na tym cmentarzu świadczą usługi pogrzebowe opłat pokrywających koszty utrzymania i dających godziwy zysk nie może być, co do zasady, kwestionowane.

Reasumując, postępowanie antymonopolowe wykazało, iż oprócz konieczności uiszczenia opłaty w wysokości 400 zł na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie nie istnieją żadne inne warunki, których spełnienie umożliwia świadczenie usługi pogrzebowej w pełnym zakresie. Po drugie, opłata ta jest jednakowa dla wszystkich zakładów pogrzebowych i nie ma charakteru pozornego albowiem przedstawione zostały dowody, iż faktycznie, w latach 2013 - 2014 była ona ponoszona przez przedsiębiorców wykonujących

usługę kopania grobów. Po trzecie, bez ponoszenia tej opłaty zakład pogrzebowy Doroty Przybyły może wykonywać ceremonie pogrzebową z wyłączeniem kopania grobów. Po czwarte, nie ujawniono żadnych innych zachowań Parafii względem Doroty Przybyły, które w inny sposób mogłyby utrudniać jej zakładowi pogrzebowemu funkcjonowanie na cmentarzach w Wolsztynie i Komorowie. Przeciwnie, jej dane teleadresowe wskazane są jako jedne z dwóch (drugim jest wspólny numer Państwa Szczepaniaków) na stronie internetowej cmentarza parafialnego. W tych okolicznościach Prezes Urzędu nie znajduje podstaw do stwierdzenia stosowania przez Parafię zarzuconej praktyki ograniczającej konkurencję.

W związku z powyższym, w odniesieniu do postawionego Parafii zarzutu podstawę rozstrzygnięcia Prezesa Urzędu stanowi art. 105 § 1 k.p.a. Zgodnie z tym przepisem, gdy postępowanie z jakiegokolwiek przyczyny stało się bezprzedmiotowe w całości albo w części, organ administracji publicznej wydaje decyzję o umorzeniu postępowania odpowiednio w całości albo w części.

W wyroku z dnia 24 kwietnia 2003 r. sygn. akt III SA 2225/01 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził m.in. że *przesłanka bezprzedmiotowości występuje, gdy brak jest podstaw prawnych do merytorycznego rozstrzygnięcia danej sprawy w ogóle bądź nie było podstaw do jej rozpoznania w drodze postępowania administracyjnego. Bezprzedmiotowość postępowania oznacza brak któregoś z elementów stosunku materialnoprawnego, skutkującego tym, iż nie można załatwić sprawy przez rozstrzygnięcie jej co do istoty. Jest to orzeczenie formalne, kończące postępowanie bez jego merytorycznego rozstrzygnięcia. Bezprzedmiotowość wynika z przyczyn podmiotowych lub przedmiotowych (...). Bezprzedmiotowość postępowania administracyjnego to brak przedmiotu postępowania. Tym przedmiotem jest zaś konkretna sprawa, w której organ jest władny i jednocześnie zobowiązany rozstrzygnąć na podstawie przepisów prawa materialnego o uprawnieniach lub obowiązkach indywidualnego podmiotu.*

Okoliczności stanowiące podstawę do umorzenia postępowania mogą pojawić się zarówno przed wszczęciem postępowania, jak i w jego trakcie. Przepis art. 105 § 1 k.p.a. znajdzie zatem zastosowanie również wówczas, gdy przesłanka czyniąca postępowanie bezprzedmiotowym istniała już w chwili jego wszczęcia, ale stała się organowi znana dopiero w toku postępowania administracyjnego.

Zdaniem Prezesa Urzędu, taka właśnie sytuacja występuje w niniejszej sprawie, w której nie jest możliwe przypisanie Parafii nadużycia pozycji dominującej i dalsze prowadzenie postępowania w praktyk ograniczających konkurencję, a w konsekwencji wydanie decyzji merytorycznej na podstawie art. 10 lub 11 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy zauważyć, że ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera samodzielnej podstawy prawnej odnoszącej się do sposobu rozstrzygnięcia w przypadku, gdy zachodzi bezprzedmiotowość postępowania. Art. 83 powołanej ustawy przewiduje jednak, że w sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960r.- Kodeks postępowania administracyjnego.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego – od niniejszej decyzji przysługuje

odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Poznaniu.

z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Poznaniu
Jarosław Krüger